

**MEMPERTINGKATKAN DAN MENCADANGKAN KEMUDAHAN AWAM DI
BANDAR PASIR MAS, KELANTAN**

Oleh

SYAFIQ BIN MAT NAWI

**JABATAN PERANCANGAN BANDAR DAN WILAYAH
FAKULTI SENI BINA PERANCANGAN DAN UKUR
UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA (PERAK)**

SEPTEMBER 2011

ABSTRAK

Kemudahan awam merupakan satu keperluan asas yang penting bagi sesebuah kawasan petempatan. Oleh itu, penyediaan kemudahan awam yang terancang mesti dilaksanakan agar kemudahan awam yang disediakan dapat digunakan oleh semua penduduk. Tujuan kajian ini dijalankan ialah untuk mempertingkatkan kemudahan awam yang sedia ada dan mencadangkan kemudahan awam yang baru bagi memenuhi keperluan penduduk di kawasan bandar Pasir Mas, Kelantan. Kemudahan Awam yang terlibat merangkumi kemudahan kesihatan, kemudahan pendidikan, kemudahan keselamatan, kemudahan dewan orang ramai, kemudahan perpustakaan, kemudahan perkhidmatan pos, kemudahan keagamaan, kemudahan tanah perkuburan dan kemudahan rekreasi. Melalui kajian ini, ia akan menjadikan bandar Pasir Mas sebuah bandar yang mempunyai kemudahan awam yang terancang dan tersusun bagi kegunaan penduduk. Kajian ini dijalankan meliputi beberapa aspek berkaitan dengan penyediaan kemudahan awam. Antara aspek-aspek yang terlibat ialah bilangan, lokasi perletakan dan saiz kemudahan awam. Kesemua aspek ini dikaji bagi mengetahui penyediaan kemudahan awam yang sedia sama ada mematuhi garis panduan dan piawaian yang telah ditetapkan dan sama ada dapat menampung penduduk di kawasan kajian. Kaedah kajian yang digunakan ialah dengan memahami kajian yang dijalankan dan membuat satu penyelidikan dengan mengumpul maklumat-maklumat yang berkaitan dengan kawasan kajian dan melakukan kajian teoritikal untuk pemahaman mengenai kajian yang akan dijalankan. Analisis maklumat-maklumat yang diperolehi akan dijalankan dan penemuan, isu dan masalah akan dikenalpasti. Cadangan bagi mempertingkatkan dan mencadangkan kemudahan awam di bandar Pasir Mas dicadangkan hasil daripada penemuan yang telah diperolehi. Dengan ini diharapkan kajian ini dapat meningkatkan kemudahan awam yang sistematik di kawasan kajian.

Penghargaan	i
Abstrak	ii
Isi Kandungan	iii
Senarai Jadual	Vii
Senarai Rajah	ix
Senarai Foto	xi
Senarai Singkat Kata	xii
Senarai Lampiran	xii

KANDUNGAN

MUKA SURAT

BAB 1.0	PENDAHULUAN	1
1.1	Pengenalan	1
1.2	Kenyataan Isu dan Masalah	2
1.2.1	Kemudahan Yang Sedia Ada Tidak Mencukupi Untuk Keperluan Penduduk	2
1.2.2	Kemudahan Awam Yang Sedia Ada Telah Rosak Dan Tidak Berfungsi	2
1.2.3	Lokasi Perletakan Kemudahan Yang Tidak Sesuai	3
1.3	Tujuan Kajian	3
1.4	Objektif Kajian	3
1.5	Skop Kajian	4
1.6	Pendekatan Kajian	4
1.7	Carta Alir Kerja	6
1.8	Jadual Kerja	7
1.9	Rumusan	7
BAB 2.0	Teori, Konsep, Dasar, Garis Panduan kemudahan Awam Di Malaysia	8
2.1	Pengenalan	8
2.2	Definisi Kemudahan Awam	8
2.3	Teori Dan Konsep Kemudahan Awam	9
2.3.1	Konsep Penumpuan "Concentration"	9
2.3.2	Konsep Penyelerakan "Dispersal"	10
2.4	Prinsip Perancangan dan Penyediaan kemudahan Awam	11
2.5	Dasar Pembangunan Kemudahan Awam	12

2.5.1	Rancangan Fizikal Negara (RFN)	12
2.5.2	Dasar Perbandaran Negara (DPN)	13
2.5.3	Rancangan Struktur Negeri Kelantan (RSN)	13
2.6	Pertimbangan Perancangan Kemudahan Masyarakat	15
2.7	Garis Panduan Perancangan Kemudahan Awam	16
2.7.1	Kemudahan Kesihatan	16
2.7.2	Kemudahan Pendidikan	17
2.7.3	Kemudahan Polis	19
2.7.4	Kemudahan Bomba	19
2.7.5	Dewan Masyarakat atau Serbaguna	20
2.7.6	Kemudahan Kebajikan	22
2.7.7	Perpustakaan awam	23
2.7.8	Kemudahan Perkhidmatan Pos	24
2.7.9	Kemudahan Keagamaan	24
2.7.10	Kemudahan Tanah Perkuburan	25
2.7.11	Kemudahan Rekreasi	26
BAB 3.0	BANDAR PASIR MAS, KELANTAN	27
3.1	Pengenalan	27
3.2	Sejarah dan Latar Belakang	28
3.2.1	Sejarah Pasir Mas	28
3.2.2	Lokasi Kawasan Kajian	29
3.3	Gunatanah Semasa Kawasan Kajian	33
3.4	Kemudahan Sedia Ada	35
3.4.1	Kemudahan Perkhidmatan Polis	35
3.4.2	Kemudahan Bomba dan Penyelamat	35
3.4.3	Kemudahan Kesihatan	36
3.4.4	Kemudahan Pendidikan	37
3.4.5	Kemudahan Keagamaan	38
3.4.6	Kemudahan Pejabat Pos	39
3.4.7	Kemudahan Dewan Orang Ramai	40
3.4.8	Kemudahan Tanah Perkuburan	40
3.5	Rumusan	41

BAB 4.0	ANALISIS KAJISELIDIK DAN PENEMUAN	42
4.1	Pengenalan	42
4.2	Kaedah Kajiselidik	42
	4.2.1 Kaedah Pengamatan	43
	4.2.2 Kaedah Soal Selidik	43
4.3	Analisis Pengamatan	45
	4.3.1 Kemudahan Pendidikan	46
	4.3.2 Kemudahan Keselamatan	47
	4.3.3 Kemudahan Kesihatan	48
	4.3.4 Kemudahan Keagamaan	49
	4.3.5 Kemudahan Pos	50
	4.3.6 Kemudahan Dewan Orang ramai	51
4.4	Analisis Penduduk (Soal Selidik)	53
	4.4.1 Profil Penduduk	53
	4.4.2 Tempoh Tinggal di Kawasan Kajian	54
	4.4.3 Pandangan Mengenai Kecukupan Kemudahan Awam yang Sedia Ada	55
	4.4.4 Pandangan Responden Terhadap Kemudahan Awam Yang Perlu Diadakan	56
	4.4.5 Cara Mendapatkan Kemudahan Awam di Kawasan Kajian	57
	4.4.6 Penilaian Penduduk Terhadap Penyediaan Kemudahan Awam di Kawasan Kajian	59
4.5	Analisis Pihak Berkuasa Tempatan (Soal Selidik)	74
	4.5.1 Tahap penyediaan Kemudahan awam di kawasan kajian	74
	4.5.2 Isu dan Masalah	76
	4.5.3 Konsep Yang Digunakan Dalam Merancang Kemudahan Awam	78
	4.5.4 Langkah Dan Cadangan Pihak PBT Untuk Mempertingkatkan Kemudahan Awam Di Bandar Pasir Mas.	80
4.6	Penemuan Kajian	81
	4.6.1 Kemudahan Yang Tidak Mencukupi dan Memerlukan Pembaikan	81
	4.6.2 Ketiadaan Kemudahan Awam Di Kawasan Kajian	82